

Informácia o plnení koncepcie štátnej politiky technickej normalizácie, metrológie, kvality, posudzovania zhody a akreditácie za rok 2018

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením č. 170 z 8. apríla 2015 schválila Koncepciu štátnej politiky technickej normalizácie, metrológie, kvality, posudzovania zhody a akreditácie na roky 2015 až 2020 (ďalej len „koncepcia štátnej politiky“) a uložila predsedovi Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej len „ÚNMS SR“) každoročne predkladať informáciu o jej plnení (ďalej len „Informácia“).

Poslaním ÚNMS SR ako ostatného ústredného orgánu štátnej správy je tvorba a udržiavanie dôveryhodných nástrojov infraštruktúry kvality, ktorých primárnym cieľom je zabezpečiť konkurencieschopné a efektívne prostredie v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) a podporiť ochranu spotrebiteľa – každého jedného občana. Nástrojmi infraštruktúry kvality v európskom ponímaní je technická normalizácia, metrológia, posudzovanie zhody a akreditácia.

Technická normalizácia je jedným z nástrojov odstraňovania technických prekážok obchodu. Technické normy uľahčujú zavádzanie inovatívnych výrobkov a v konečnom dôsledku pomáhajú budovať dôveru spotrebiteľov v kvalitu výrobkov a služieb ponúkaných v SR, ale aj v Európskej únii (ďalej len „EÚ“). V kontexte rýchleho technologického vývoja, digitalizácie hospodárstva a nových hospodárskych trendov a modelov rastu zohráva technická normalizácia kľúčovú úlohu. Technická normalizácia zabezpečuje, aby rozvoj napríklad jednotného trhu pokračoval bez ohľadu na budúce zmeny a aby spotrebiteľia a podniky mali z takýchto zmien úžitok. Používanie technických noriem výrazným spôsobom uľahčuje dodávateľsko-odberateľské vzťahy v jednotlivých oblastiach hospodárskej činnosti a znižuje výrobné náklady, čím výrazne podporuje konkurencieschopnosť hospodárskych subjektov. Technické normy špecifikujú základné požiadavky na kvalitu a bezpečnosť výrobkov a služieb, čím prispievajú k ochrane spotrebiteľov, a mnohé z technických noriem obsahujú environmentálne aspekty, čím podporujú udržateľný rozvoj.

Metrológia sa zaoberá meraním, meracími jednotkami, metódami a prostriedkami merania, a tiež zásadami spracovania výsledkov meraní, s cieľom zabezpečenia jednotnosti a správnosti meraní v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. V praxi sa metrológia dotýka meraní, ktoré majú vplyv na transparentnosť obchodných transakcií a ochranu spotrebiteľa.

V oblasti posudzovania zhody a skúšobníctva je ÚNMS SR koordinátorom činností v oblasti posudzovania zhody a dohľadu nad trhom nad určenými výrobkami a autoritou pre udeľovanie a odnímanie autorizácie a notifikácie. Notifikáciou slovenských autorizovaných osôb Európskej komisii a ostatným členským štátom Európskej únie (ďalej len „členský štát“) sa umožňuje ich pôsobenie v európskom systéme posudzovania zhody a uznávanie ich výstupov v rámci celej EÚ, ako aj v krajinách viazaných medzinárodnými zmluvami.

Akreditácia je významným nástrojom zabezpečenia správneho fungovania infraštruktúry kvality, pričom jej osobitná hodnota spočíva v skutočnosti, že poskytuje spoľahlivé a celosvetovo akceptovateľné vyhlásenie o technickej spôsobilosti orgánov posudzovania zhody vykonávať činnosti, ktorých cieľom je ubezpečenie spotrebiteľa o vysokej úrovni kvality a bezpečnosti produktov, služieb, systémov alebo procesov.

ÚNMS SR v priebehu roka 2018 postupoval v súlade so schválenou koncepciou štátnej politiky s primárnym cieľom zameraným na rozvoj nástrojov infraštruktúry kvality

a so zámerom podpory domáceho trhu, resp. podpory slovenskej produkcie na európskych a svetových trhoch.

Podľa určených cieľov koncepcie štátnej politiky ÚNMS SR v úzkej spolupráci s organizáciami v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti, ktorými sú Slovenský metrologický ústav (ďalej len „SMÚ“), Slovenský metrologický inšpektorát (ďalej len „SMI“), Slovenská legálna metrológia, n. o. (ďalej len „SLM“), Slovenská národná akreditačná služba (ďalej len „SNAS“), plnil v roku 2018 konkrétne úlohy, podrobne rozpracované v nasledujúcich častiach predkladanej Informácie.

1) TECHNICKÁ NORMALIZÁCIA

Za štátnu politiku, vypracovanie stratégie a koncepcie technickej normalizácie a výkon činností slovenského národného normalizačného orgánu (ďalej len „NNO“) vo vzťahu k normalizačnej činnosti na národnej, medzinárodnej a európskej úrovni zodpovedá ÚNMS SR.

Úlohou NNO je zabezpečenie tvorby, poskytovania, preverovania a zrušenia slovenských technických noriem (ďalej len „STN“) a technických normalizačných informácií (ďalej len „TNI“), ako aj zabezpečenie ochrany pred neoprávneným rozmnožením STN alebo TNI. Ako člen európskych normalizačných organizácií (Európsky výbor pre normalizáciu – CEN a Európsky výbor pre normalizáciu v elektrotechnike – CENELEC) a medzinárodných normalizačných orgánov (Medzinárodná organizácia pre normalizáciu – ISO a Medzinárodná elektrotechnická komisia – IEC) zabezpečuje NNO medzinárodnú spoluprácu, v rámci ktorej sa zapája do tvorby a zrušenia európskych noriem, európskych normalizačných produktov, medzinárodných noriem a iných technických normalizačných informácií. Pri tvorbe európskych noriem a európskych normalizačných produktov spolupracuje aj s Európskym inštitútom pre telekomunikačné normy – ETSI.

Ďalšou úlohou, ktorú NNO zabezpečoval v roku 2018, bolo priebežné plnenie povinností NNO vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 z 25. októbra 2012 o európskej normalizácii, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 87/95/EHS a rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (ďalej len „nariadenie o európskej normalizácii“). NNO plní úlohy najmä v oblasti tvorby a sprístupnenia pracovného programu, vrátane oznámenia návrhu pôvodnej STN alebo pôvodnej TNI na webovom sídle ÚNMS SR a informovania európskej normalizačnej organizácie. Ďalej NNO v zmysle nariadenia o európskej normalizácii podporuje a uľahčuje prístup pre malých a stredných podnikateľov (ďalej len „MSP“) k vydaným STN a TNI.

Plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia o európskej normalizácii bolo zabezpečované v rámci systému manažérstva kvality zavedeného na odbore technickej normalizácie. Každoročne je do Riadiaceho strediska CEN a CENELEC zasielaný dotazník o aktivitách spojených s plnením úloh ako podklad na vyhotovenie správy európskych normalizačných organizácií o plnení jednotlivých požiadaviek tohto nariadenia. Zástupcovia ÚNMS SR sa zúčastňujú aj na zasadnutiach pracovnej skupiny vytvorenej na pomoc NNO, ako správne interpretovať a plniť požiadavky nariadenia o európskej normalizácii.

Od 1. januára 2018 je platná zmena v označovaní európskych noriem prijatých CENELEC. V zmysle Frankfurtskej dohody uzatvorenej 17. októbra 2016 medzi Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou a CENELEC, sú európske normy, ktoré identicky preberajú medzinárodné normy IEC, označované ako EN IEC 6XXXX:20YY. Cieľom tejto zmeny je

pomôcť používateľom noriem pri identifikovaní vzťahu medzi európskymi a medzinárodnými technickými normami.

Proces tvorby pôvodných STN, pôvodných TNI, spracovanie európskych noriem, európskych normalizačných produktov, medzinárodných noriem a iných technických normalizačných informácií sa v roku 2018 naďalej zabezpečovalo v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Implementácia európskych noriem, európskych normalizačných produktov, medzinárodných noriem a iných technických normalizačných informácií do sústavy STN, pri ktorých preklad do štátneho jazyka ÚNMS SR zabezpečoval prostredníctvom externého spracovateľa za finančný príspevok, bola realizovaná prostredníctvom programu rozvoja technickej normalizácie (ďalej len „PRTN“). PRTN je riadený metodickým usmernením Rozvoj skúšobníctva, technickej normalizácie a metrológie. Tvorba pôvodných STN a pôvodných TNI zabezpečovaná prostredníctvom externého spracovateľa za finančný príspevok sa realizovala prostredníctvom zverejnenia výzvy na predkladanie cenových ponúk na realizáciu zákazky s nízkou hodnotou. Úlohy na preklad európskych noriem, európskych normalizačných produktov, medzinárodných noriem a iných technických normalizačných informácií do štátneho jazyka a úlohy na tvorbu pôvodných STN a pôvodných TNI boli zaradené do PRTN, resp. do výzvy na predkladanie cenových ponúk na základe odporúčaní technických komisií (ďalej len „TK“), Rady pre technickú normalizáciu (ďalej len „RTN“) a požiadaviek odbornej verejnosti alebo regulačných orgánov. V rámci PRTN bolo v roku 2018 na webovom sídle ÚNMS SR zverejnených 6 zoznamov úloh rozvoja technickej normalizácie a 2 výzvy na predkladanie cenových ponúk. Z celkového počtu 1 666 normalizačných úloh zaradených do plánu technickej normalizácie v roku 2018 bolo 167 úloh realizovaných prostredníctvom PRTN a 16 úloh prostredníctvom výzvy na predkladanie cenových ponúk.

Princíp transparentnosti uplatňoval ÚNMS SR aj pravidelným zverejňovaním svojho pracovného programu prostredníctvom plánu technickej normalizácie (ďalej len „plán TN“), do ktorého boli zaradené všetky vydané európske normy, európske normalizačné produkty a pripravované návrhy európskych noriem a európskych normalizačných produktov európskych normalizačných organizácií CEN, CENELEC a ETSI. ÚNMS SR na svojom webovom sídle poskytoval technickej verejnosti možnosť zapojiť sa do tvorby technických noriem na európskej a medzinárodnej úrovni a uplatňovať svoje požiadavky formou pripomienok k predloženým návrhom na verejné prerokovanie. Európske normy, ktoré ÚNMS SR prijíma do sústavy STN, prispievajú k úspechu jednotného trhu a udržateľnému rastu európskej ekonomiky.

K zabezpečeniu podpory vhodného zastúpenia a efektívnej účasti všetkých zainteresovaných strán pri normalizačnej činnosti prispieva aj RTN, ktorá je v zmysle zákona č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii (ďalej len „zákon o technickej normalizácii“) odborným a poradným orgánom predsedu ÚNMS SR. RTN plní úlohy ustanovené v § 5 ods. 1 zákona o technickej normalizácii. Členovia RTN v roku 2018 schválili kritériá na tvorbu STN a TNI v štátnom jazyku pre rok 2019. V roku 2018 sa konali dve zasadnutia RTN, avšak zasielanie stanovísk členov RTN k predloženým návrhom prebiehalo najmä elektronicky.

V roku 2018 boli vykonané kroky smerujúce k bezplatnému sprístupneniu terminologickej databázy, ktorá obsahuje termíny a definície z platných, ako aj zrušených STN, predbežných STN a TNI prijatých do sústavy STN prevzatím európskych a medzinárodných noriem a európskych normalizačných produktov prekladom do štátneho jazyka.

V roku 2018 bolo vydané uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 228/2018 k návrhu opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia II., ktorým bolo predsedovi ÚNMS SR uložené v bode B.23. znížiť poplatky za sprístupnenie obsahu technických noriem prevzatých do sústavy STN formou prezenčného štúdia v Národnom informačnom stredisku

pre technickú normalizáciu v Bratislave a v spolupracujúcich knižniciach a v bode B.24. navýšiť počet vydaných STN prekladom v štátnom jazyku na úroveň minimálne 15 % z celkového počtu vydaných STN ročne. Úloha navýšiť počet vydaných slovenských technických noriem prekladom do štátneho jazyka bola jednou z prioritných úloh ÚNMS SR nielen v roku 2018, ale aj na nasledujúce roky, a zameriavala sa na tvorbu STN, respektíve TNI v oblasti bezpečnosti a kvality výrobkov, postupov a služieb, v oblasti ochrany životného prostredia, spotrebiteľov a zraniteľných skupín, rozvoja inovácií a potrieb jednotlivých skupín hospodárskych subjektov s dôrazom na MSP.

V rámci vytvárania nástrojov na podporu priemyselnej politiky a konkurencieschopnosti národného hospodárstva a aplikácie digitalizácie v priemysle sa ÚNMS SR zapojil do prípravy Akčného plánu inteligentného priemyslu SR, ktorého gestorom je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“). Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 461/2018 sa predsedovi ÚNMS SR uložilo plniť opatrenia navrhnuté v Akčnom pláne inteligentného priemyslu SR v rámci opatrenia č. 3 s názvom: „Slovenské technické normy v oblasti inteligentného priemyslu“ a opatrenia č. 5 s názvom: „Formulácia potrieb priemyslu vo vzťahu k inteligentnému priemyslu“, s termínom plnenia do 31. decembra 2020. Naplnením Akčného plánu inteligentného priemyslu SR do roku 2020 sa vytvorí základný predpoklad úspešnej transformácie slovenskej ekonomiky reagujúcej na digitalizáciu priemyslu s predpokladomnaštartovania digitalizačného procesu vo väčšine podnikov.

Európska komisia podporuje európsky normalizačný systém a okrem schváleného legislatívneho rámca pre túto oblasť vydáva dokumenty, ku ktorým je možné pristúpiť na dobrovoľnej báze. Jedným z nich je aj dokument s názvom Spoločná iniciatíva v oblasti normalizácie, ktorá určuje platformu pre verejno-súkromné partnerstvo medzi regulátormi na jednej strane a súkromnými subjektmi na strane druhej. K dokumentu s názvom Spoločná iniciatíva v oblasti normalizácie sa prihlásila aj SR prostredníctvom MH SR na základe iniciatívy a odporúčania ÚNMS SR ako NNO.

Pri príležitosti Svetového dňa normalizácie 2018 Slovenská spoločnosť pre technickú normalizáciu spolu s ÚNMS SR zorganizovali konferenciu zameranú na tému Industry 4.0. Na konferencii odznali odborné prednášky z oblasti inteligentného priemyslu a tiež informácie o činnosti NNO. Súčasťou konferencie bolo aj slávnostné odovzdávanie Ceny Vladimíra Lista za normalizáciu, ktorá je tradične udeľovaná najaktívnejším spolupracovníkom v oblasti technickej normalizácie.

Na základe § 19 splnomocňovacieho ustanovenia zákona o technickej normalizácii ÚNMS SR pristúpil k tvorbe návrhu vyhlášky ÚNMS SR o výške úhrady za poskytovanie technickej normy (ďalej len „návrh vyhlášky“), ktorej účinnosť sa predpokladá najneskôr od 1. apríla 2019.

V súvislosti s koncepčnými zámermi ÚNMS SR v oblasti poskytovania STN je na podporu MSP v pripravovanom návrhu vyhlášky pre MSP ustanovená zľava z úhrady za poskytnuté STN v rámci služby STN-online a zvýhodnené úhrady za súbory STN v rámci služby STN-online z oblasti elektrotechniky, stavebníctva, poľnohospodárstva a potravinárstva. Ďalej je v pripravovanom návrhu vyhlášky znížená výška úhrady za službu STN-online pre určené právnické osoby podľa osobitného predpisu (zákon č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnožení audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov), znížená výška úhrady za prezenčné štúdium STN alebo TNI v Infocentre ÚNMS SR, a taktiež je zrušená úhrada za čitateľský preukaz v Infocentre ÚNMS SR. ÚNMS SR predpokladá, že v dôsledku uvedených opatrení sa zvýši záujem podnikateľských subjektov, ako aj širokej verejnosti o technické normy.

2) METROLÓGIA

Odbor metrológie je odborným útvarom ÚNMS SR zodpovedným za štátnu politiku pre oblasť metrológie. Odbor metrológie sa pri výkone svojich kompetencií riadi najmä zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 157/2018 Z. z. o metrológii“), nariadením vlády SR č. 126/2016 Z. z. o sprístupňovaní váh s neautomatickou činnosťou na trhu, nariadením vlády SR č. 145/2016 Z. z. o sprístupňovaní meradiel na trhu, vyhláškou ÚNMS SR č. 173/2018 Z. z. o zákonných meraciach jednotkách, vyhláškou ÚNMS SR č. 188/2018 Z. z. o spotrebiteľskom balení, o fľaši ako odmernej nádobe, o požiadavkách na kontrolu množstva výrobku v spotrebiteľskom balení a o požiadavkách na kontrolu skutočného objemu fľaše ako odmernej nádoby a vyhláškou ÚNMS SR č. 210/2000 Z. z. o meradlách a metrologickej kontrole v znení neskorších predpisov.

Subjekty podieľajúce sa na metrologických a s metrológiou súvisiacich činnostiach v pôsobnosti ÚNMS SR sú

- SMÚ, ktorý je príspevkovou organizáciou, ktorá prioritne zabezpečuje činnosti v oblasti fundamentálnej metrológie, a to výskum, vývoj a uchovávanie národných etalónov, odovzdávanie hodnôt národných etalónov na etalóny v súlade s potrebami hospodárstva SR tak, aby boli základom pre validáciu meraní na národnej i medzinárodnej úrovni, vykonáva schvaľovanie typov určených meradiel a poskytuje služby na najvyššej metrologickej úrovni v SR. V medzinárodnom kontexte SMÚ plní úlohu národnej metrologickej inštitúcie - National Metrological Institute.
- SLM, zabezpečuje činnosti spojené s meraním, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi (požiadavkami na meradlá a metódy ich skúšania) s cieľom zabezpečiť potrebnú úroveň dôveryhodnosti výsledkov meraní v zákonom regulovanej sfére. SLM je v zmysle zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii organizácia určená ÚNMS SR na výkon metrologickej kontroly meradiel a ďalších činností vyplývajúcich z uvedeného zákona. SLM predstavuje základný pilier ochrany spotrebiteľa v oblasti meraní súvisiacich s platbami, pri ochrane zdravia, bezpečnosti, majetku a životného prostredia a v iných oblastiach verejného života, kde môžu vzniknúť konfliktné záujmy na výsledku merania alebo pri ktorých nesprávne výsledky merania môžu poškodiť záujmy fyzických osôb, právnických osôb alebo spoločnosti.
- SMI, ktorý je rozpočtovou organizáciou, ktorá vykonáva štátny metrologický dozor (kontroluje dodržiavanie povinností ustanovených zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrológii orgánmi štátnej správy, výrobcami a dovozcami určených meradiel, servisnými organizáciami, používateľmi určených meradiel, baliarňami a dovozcami spotrebiteľských balení) a súčasne plní funkciu orgánu dohľadu v oblasti meradiel uvádzaných na trh podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody“). SMI svoje zistenia z dohľadu uvádza do podskupiny s názvom Informačný a komunikačný systém pre dohľad nad trhom (ICSMS) spoločného systému RAPEX v rámci európskeho priestoru. Z hľadiska zahraničia si SMI plní úlohu autority pre oblasť metrologického dozoru – Metrological Supervision Authority (MSA).

Koncepcné zámery ÚNMS SR pre oblasť metrológie vychádzajú z cieľov rozvoja v oblasti metrológie a zo základných prvkov súčasného globálneho systému merania (zo systému národných regulácií v oblasti legálnej metrológie, z jednotného systému technických noriem v neharmonizovanej sfére, z uznávania výsledkov meraní založených na nadväznosti na národné etalóny realizujúce meracie jednotky v súlade s Medzinárodnou sústavou jednotiek SI a z harmonizovaných požiadaviek na spôsobilosť skúšobných a kalibračných laboratórií a certifikačných subjektov a z potreby európskej a medzinárodnej spolupráce a napojenia sa metrológie na výskum a vývoj).

V oblasti metrologickej legislatívy bol Národnou radou Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. júla 2018 schválený zákon č. 157/2018 Z. z. o metrológii, ktorý nahrádza pôvodný zákon o metrológii zákon č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 142/2000 Z. z.). Ďalej bola v roku 2018 s účinnosťou od 1. júla 2018 vydaná vyhláška ÚNMS SR č. 173/2018 Z. z. o zákonných meraciach jednotkách, ktorá nahradila vyhlášku ÚNMS SR č. 206/2000 Z. z. a vyhláška ÚNMS SR č. 188/2018 Z. z. o spotrebiteľskom balení, o fľaši ako odmernej nádobe, o požiadavkách na kontrolu množstva výrobku v spotrebiteľskom balení a o požiadavkách na kontrolu skutočného objemu fľaše ako odmernej nádoby, ktorá nahradila vyhlášku ÚNMS SR č. 207/2000 Z. z. a vyhlášku č. 419/2013 Z. z. ÚNMS SR začal v roku 2018 legislatívny proces návrhu vyhlášky ÚNMS SR č. o meradlách a metrologickej kontrole.

V oblasti podpory podnikania, konkurencieschopnosti a rozvoja inovácií SLM vyvíjala a koncom roka 2018 úspešne ukončila výskumno-vývojovú činnosť v rámci úlohy s názvom „Inovatívne technológie v oblasti kalibrácií a overovania meracích zariadení“, ktorá je riešená s podporou Agentúry pre vedu a výskum (ďalej len „APVV“). Projektová úloha bola riešená v spolupráci so Žilinskou univerzitou v Žiline (ďalej len „ŽU“) a Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave (ďalej len „STU“). Projekt sa riešil od roku 2015 s plánovaným ukončením v roku 2018. V rámci šiestich špecifických cieľov sa ukončili najmä úlohy týkajúce sa vývoja meracieho systému na kontrolu nápravových a závesných váh, ako aj finalizácie inovatívneho prístupu kalibrácie plavákových hladinomerov.

Pri vytváraní podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia a pre otvorený trh ÚNMS SR, SMÚ, SLM a SMI spoločne pracovali a zúčastňovali sa na zasadnutiach pracovných skupín (ďalej len „PS“) európskej spolupráce v legálnej metrológii WELMEC. Zamestnanci ÚNMS SR sú členmi výboru WELMEC a aktívne pracujú v PS WG2 - Váhy, WG6 – Spotrebiteľsky balené výrobky a WG8 – meradlá (MID). Zamestnanci SMÚ sú členmi PS WG7 - Softvér a WG11 – Distribučné meradlá. SMI sa zúčastňuje na zasadnutiach PS WG5 - Metrologický dozor. Zamestnanci SLM aktívne pracujú v skupinách WG2 – Váhy, WG7-Softvér, WG8 – meradlá (MID), WG10 - Meracie zostavy na kvapaliny okrem vody, WG11 – Distribučné meradlá a WG 12 - Taxametre.

V rámci implementácie nových postupov v roku 2018 SLM okrem riešenia spomenutého APVV projektu riešila ďalšie rozvojové úlohy. V sledovanom období bola spracovaná a implementovaná metodika pre kalibráciu analyzátorov vlhkosti, metodika kalibrácie meracích staníc na elektromery, metodika na kalibráciu analyzátorov kvality siete, inovácia metód kalibrácie meradiel času priamou metódou a nová metodika pre kalibráciu vlhkomerov na drevo. V roku 2018 boli implementované na dvoch pracoviskách alternatívne metódy overovania meradiel pretečeného objemu vody s voľnou hladinou, ďalej bol uvedený do používania mobilný merací systém pre skúšanie prietokomerov počas rušivých vplyvov, t. j. skúšanie v klimatickej komore, či zariadeniach generujúcich elektromagnetické, frekvenčné alebo prepäťové signály. V roku 2018 boli rozpracované koncepcie etalonáže momentu sily a kalibrácie audiometrov. Dlhodobou úlohou je výskum v oblasti rozpoznávania údajov z displejov skúšaných meradiel. V oblasti dozimetrie sa implementovala do praxe služba úradného merania efektívnej dávky Hp(3) pre očné šošovky pomocou špeciálnych dozimetrov. S finančnou podporou ÚNMS SR v roku 2018 SLM riešila úlohu rozvoja metrológie s názvom „Metodika expertného prieskumu metrologických charakteristík váh s neautomatickou činnosťou vrátane realizácie meraní na mieste používania váh“. V rámci tejto úlohy boli vykonané skúšky váh s neautomatickou činnosťou v používaní v zdravotníckych zariadeniach so zameraním, či v čase platnosti overenia spĺňajú tieto váhy ustanovené metrologické požiadavky.

V oblasti ochrany zdravia, bezpečnosti spotrebiteľov vrátane dohľadu nad trhom ÚNMS SR komunikoval s výrobcami a používateľmi meradiel, ktoré umožňujú diaľkový odpočet

nameraných údajov, o možných nebezpečenstvách neoprávneného ovplyvňovania nameraných výsledkov a o možnostiach eliminácie takéhoto nebezpečenstva.

Pri ochrane spotrebiteľa pred zneužívaním softvéru meracích systémov sa v roku 2018 zástupcovia SR zúčastňovali na zasadnutiach PS WELMEC WG 7, ktorá rieši problematiku použitého softvéru v meradlách na európskej úrovni.

Efektívnu ochranu práv občanov pred nesprávnym meraním v obchodných vzťahoch, a to vo fáze pred uvedením meradla na trh, ako i počas celej doby jeho používania, zabezpečuje SMI. V roku 2018 SMI vykonal celkovo 1 406 kontrol dodržiavania ustanovení zákona č. 142/2000 Z. z. a zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii u autorizovaných osôb, registrovaných osôb, používateľov určených meradiel a pod., čím splnil plán kontrol na 117 %.

Informácie z oblasti metrológie pre laickú a odbornú verejnosť poskytuje ÚNMS SR prostredníctvom odborného časopisu Metrológia a skúšobníctvo, v ktorom informuje verejnosť o dianí v oblasti metrológie. ÚNMS SR v roku 2018 vydal dve tlačene čísla časopisu a štyri čísla elektronického periodika eMetrológia a skúšobníctvo, ktoré sú zároveň pre verejnosť prístupné na webovom sídle ÚNMS SR.

V oblasti výskumu a vývoja metrológie SLM v súlade s platným Osvedčením o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj č. 2016-12280/14439:2-15F0 vydaným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR úzko spolupracuje s akademickou obcou, konkrétne so Strojníckou fakultou STU a Strojníckou fakultou ŽU na riešení projektových úloh.

Spolupráca spočíva najmä:

- v riešení spoločného projektu APVV-15-0164,
- v spolupráci pri riešení ďalších rozvojových úloh so zameraním na vývoj a obnovu etalonážnych zariadení a technického vybavenia,
- pri návrhu, zdokonaľovaní a validácii metód skúšania, overovania a kalibrácie,
- v príprave nových projektových zámerov na obdobie 2019 až 2022.

3) POSUDZOVANIE ZHODY A SKÚŠOBNÍCTVO

ÚNMS SR v oblasti posudzovania zhody a skúšobníctva zabezpečuje prostredníctvom vhodného legislatívneho prostredia, ako aj prostredníctvom autorizovaných a notifikovaných osôb prístup pre výrobcov a dovozcov k službám posudzovania zhody určených výrobkov, čím prispieva k vysokej úrovni ochrany spotrebiteľa a používateľov výrobkov. V roku 2018 bol zrušený zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 264/1999 Z. z.“), ktorý bol pre oblasť sprístupňovania výrobkov nahradený novým rámcovým zákonom č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. apríla 2018.

Na zabezpečenie koncepčných zámerov pre oblasť skúšobníctva a posudzovania zhody v roku 2018 ÚNMS SR plnil nasledovné ciele.

V roku 2018 v oblasti aproximácie práva, aktívnej účasti na tvorbe európskej legislatívy, následnej transpozície a implementácii do právneho poriadku SR sa ÚNMS SR podieľal na príprave stanovísk a pozícií k nasledujúcim právnym aktom EÚ:

- návrh rozhodnutia Rady o pozícii, ktorá sa má prijať v mene EÚ v Spoločnom výbore EHP

k zmene prílohy II (Technické predpisy, normy, skúšky a certifikácia) k Dohode o EHP,

- návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú pravidlá a postupy dodržiavania a presadzovania harmonizačných právnych predpisov Únie týkajúcich sa výrobkov,
- návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte,
- návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Program pre jednotný trh, konkurencieschopnosť podnikov vrátane malých a stredných podnikov a európsku štatistiku,
- oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov - Výročný pracovný program Únie pre európsku normalizáciu na rok 2019,
- správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o fungovaní smernice 2014/53/EÚ o rádiových zariadeniach.

V roku 2018 odbor skúšobníctva a európskych záležitostí (ďalej len „OSaEZ“) zároveň spolupracoval na príprave nasledujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti posudzovania zhody a skúšobníctva:

- zákon o sprístupňovaní strelných zbraní a streliva na civilné použitie na trhu,
- vyhláška ÚNMS SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o základných požiadavkách, postupoch posudzovania zhody a spôsobe označovania strelnej zbrane a streliva na civilné použitie,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 77/2016 Z. z. o sprístupňovaní rekreačných plavidiel a vodných skútrov na trhu,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 70/2015 Z. z. o sprístupňovaní pyrotechnických výrobkov na trhu,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 126/2016 Z. z. o sprístupňovaní váh s neautomatickou činnosťou na trhu,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 127/2016 Z. z. o elektromagnetickej kompatibilite,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 145/2016 Z. z. o sprístupňovaní meradiel na trhu,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 148/2016 Z. z. o sprístupňovaní elektrického zariadenia určeného na používanie v rámci určitých limitov napätia na trhu,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 149/2016 Z. z. o zariadeniach a ochranných systémoch určených na použitie v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 193/2016 Z. z. o sprístupňovaní rádiových zariadení na trhu,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 262/2016 Z. z. o vybavení námorných lodí,
- nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore.

Tabuľka č. 1: Transpozícia smerníc (EÚ) a implementácia nariadení (EÚ)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
2	1	1	1	4	9	5	10

ÚNMS SR v roku 2018 aktívne pokračoval v oblasti preverovania autorizovaných a notifikovaných osôb podľa požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov a udeľovania autorizácie a výkonu notifikácie.

ÚNMS SR vykonával kontrolnú činnosť podľa Metodického postupu č. 8/2016 na kontrolu činnosti autorizovaných osôb a notifikovaných osôb podľa zákona o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu, pričom kontrolná činnosť sa vykonávala nasledujúcou formou:

▪ Kontrola na základe poverenia predsedu ÚNMS SR

Preverenie kontinuálneho plnenia požiadaviek príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov autorizovanými a notifikovanými osobami bolo uskutočnené počas 2 kontrol vykonaných podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody.

V roku 2018 bola vykonaná jedna kontrola činnosti autorizovanej osoby súvisiacej s postupmi posudzovania zhody, pri ktorých je kontrolovaný subjekt zapojený do fázy kontroly výroby priamo u výrobcu, tzv. svedecké posúdenie.

Podľa nariadenia (EÚ) 2017/745 sa jeden pracovník ÚNMS SR zúčastnil ako národný expert posudzovania žiadateľa o autorizáciu vo Fínsku, ktoré bolo vykonávané v spolupráci s Európskou komisiou.

▪ Kontrola vykonávaná v spolupráci so SNAS

ÚNMS SR pokračoval aj v roku 2018 v spoločných posudzovaniach so SNAS v rámci posudzovania plnenia požiadaviek pri akreditácii na účely autorizácie a notifikácie. Všetky autorizované a notifikované osoby využívajú akreditáciu na potvrdenie zavedeného systému podľa príslušných technických noriem súboru STN EN ISO/IEC 17000, pričom posudzovanie plnenia autorizačných a notifikačných požiadaviek vykonávajú zástupcovia ÚNMS SR. V roku 2018 bolo vykonaných 19 spoločných posúdení a z toho bolo vykonané 1 svedecké posudzovanie priamo u výrobcu.

Tabuľka č. 2: Počet autorizovaných osôb

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
26	25	24	21	22	18	20	20

Tabuľka č. 3: Počet notifikovaných osôb

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
25	24	23	20	21	17	18	18

Tabuľka č. 4: Vydanie nových rozhodnutí o autorizácii

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
14	13	9	8	9	21	4	12

Tabuľka č. 5: Kontroly a posudzovania autorizovaných/notifikovaných osôb

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
6	8	19	21	26	25	23	22

V rámci plnenia koncepčného zámeru spolupráca s orgánmi trhového dohľadu a vecne príslušnými ministerstvami pri zabezpečovaní jednotlivých postupov ustanovených v smerniciach Nového prístupu ÚNMS SR postupoval podľa § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody, ktorým bola ÚNMS SR určená nová kompetencia koordinátora činnosti orgánov dohľadu podľa § 26 zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody. V tejto súvislosti ÚNMS SR vyžadoval v roku 2018 od jednotlivých orgánov dohľadu program pre dohľad nad trhom, ktorý bol následne zaslaný Európskej komisii, ako aj vyhodnotenie činnosti za predchádzajúci kalendárny rok. Zástupcovia jednotlivých orgánov dohľadu a príslušných ministerstiev sa zúčastňovali rokovaní pracovných skupín slovenských notifikovaných osôb s cieľom zlepšenia výmeny informácií a zefektívnenia činnosti orgánov dohľadu.

V roku 2018 v súvislosti s metodickým riadením a koordinovaním činnosti autorizovaných a notifikovaných osôb nadobudol dňa 17. januára 2018 účinnosť Metodický postup č. 11/2018 na vypracovanie a zaslanie Výročnej správy o činnosti autorizovaných osôb a notifikovaných osôb.

V oblasti zvyšovania právneho povedomia zainteresovaných strán a odbornej verejnosti a odbornej úrovne autorizovaných a notifikovaných osôb, ako aj zamestnancov ÚNMS SR sa organizoval aj v roku 2018 „Deň skúšobníctva“ spojený s odborným seminárom zameraným na dohľad nad trhom nad určenými výrobkami. Počas roka 2018 zamestnanci ÚNMS SR ďalej absolvovali viacero vzdelávacích aktivít. Zástupcovia odboru absolvovali kurz „Zdokonaľovacie školenie vedúcich posudzovateľov, posudzovateľov a expertov SNAS posudzujúcich certifikačné orgány certifikujúce produkty (ISO/IEC 17065: 2012)“, školenie „Kompetenčné vzdelávanie inšpektorov práce v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci so zameraním na trhový dohľad“, kurz „Vnútropodnikové školenie na požiadavky nových európskych nariadení EPaR (EÚ) 2017/745 a 2017/746 a na interného audítora ISO 13485:2016“, kurz „Diplomatický protokol a spoločenská etiketa“, odborný seminár pri príležitosti Svetového dňa metrológie a odborný seminár pri príležitosti konania Svetového dňa normalizácie. Zástupcovia OSaEZ sa ďalej zúčastnili školenia národných expertov pre spoločné posudzovanie podľa nariadení EPaR (EÚ) 2017/745 a 2017/746 organizovaného Európskou komisiou v Írsku.

Zástupcovia ÚNMS SR vystúpili s prezentáciou na konferencii Bezpečnosť technických zariadení.

Zástupca OSaEZ informoval o autorizačných a notifikačných požiadavkách v rámci školení SNAS určených pre vedúcich posudzovateľov, posudzovateľov a expertov podľa slovenských technických noriem STN EN ISO/IEC 17020, STN EN ISO/IEC 17021, STN EN ISO/IEC 17024, STN EN ISO/IEC 17025, STN EN ISO/IEC 17065.

4) AKREDITÁCIA

Akreditáciu orgánov posudzovania zhody v SR vykonáva SNAS ako jediný národný akreditačný orgán, ktorý je uznaný na európskej aj medzinárodnej úrovni.

SNAS je verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o akreditácii“). SNAS je podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (ďalej len „nariadenie (ES) č. 765/2008“), jediným vnútroštátnym akreditačným orgánom v SR, ktorý vykonáva akreditáciu orgánov posudzovania zhody ako činnosť orgánu verejnej moci uznaného vládou SR.

Poslaním SNAS je vykonávať akreditáciu orgánov posudzovania zhody predovšetkým v SR podľa princípov a kritérií medzinárodnej akreditácie, t. j. podľa medzinárodných noriem, dokumentov globálnych a regionálnych medzinárodných organizácií – Európskej spolupráce na akreditáciu (EA), Medzinárodnej spolupráce na akreditáciu laboratórií (ILAC), Medzinárodného akreditačného fóra (IAF), Fóra akreditačných a licenčných orgánov (FALB), a to tak, aby osvedčenia o akreditácii vydané SNAS boli medzinárodne akceptované a uznávané.

V roku 2018 zamestnanci ÚNMS SR vykonali kontrolu SNAS podľa § 24 ods. 1 zákona o akreditácii.

Na zabezpečenie koncepčných zámerov pre oblasť akreditácie v roku 2018 sa plnili nasledujúce úlohy:

- v oblasti akreditačných činností:

V roku 2018 všetky akreditačné služby poskytované SNAS boli pokryté príslušnými zmluvami MLA (EA, IAF), prípadne MRA (ILAC). V roku 2018 SNAS absolvoval pravidelné evaluačné posudzovanie zo strany EA v celom rozsahu MLA. V súlade s plánom bolo vykonané aj posúdenie novej oblasti MLA - Organizátorov skúšok spôsobilosti. Taktiež bolo posúdené plnenie požiadaviek novej normy ISO/IEC 17011:2017. Konečné rozhodnutie výboru EA MAC o potvrdení rozsahu MLA pre SNAS bude známe v prvej polovici roku 2019.

V roku 2018 SNAS začal poskytovať novú službu – akreditáciu certifikačných orgánov certifikujúcich systémy manažérstva proti korupcii podľa ISO 37001: 2016. Certifikačné orgány boli posudzované podľa ISO/IEC 17021-1: 2015 a ISO/IEC TS 17021-9: 2016. V minulom roku SNAS rozšíril svoje služby v oblasti akreditácie certifikačných orgánov certifikujúcich systémy manažérstva konca odpadov o nariadenie Komisie (EU) č. 1179/2012 a nariadenie Komisie (EU) č. 715/2013. Od marca 2018 začal SNAS prijímať žiadosti o posúdenie podľa požiadaviek novej normy pre laboratória ISO/IEC 17025:2017.

SNAS aj naďalej spolupracoval s regulačnými autoritami SR, najmä s ÚNMS SR, Ministerstvom životného prostredia SR, Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvom dopravy a výstavby SR v záujme aplikovať akreditáciu v regulovanej sfére.

V roku 2018 SNAS zorganizoval 10 odborných seminárov určených pre akreditované osoby, ako aj pre ďalšie zainteresované strany, s cieľom ich zapojenia do procesu tvorby akreditačných požiadaviek. Zorganizované semináre zároveň slúžili ako fórum na prediskutovanie aktuálnych problémov v jednotlivých oblastiach akreditácie. V rámci

pravidelného vzdelávania posudzovateľov SNAS bolo zorganizovaných 21 školení určených pre externých spolupracovníkov.

- v oblasti legislatívy:

V roku 2018 sa akreditácia ako nástroj na preverovanie spôsobilosti začala využívať v rámci viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov, napr. v zákone č. 284/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v zákone č. 345/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v zákone č. 157/2018 Z. z. o metrológii.

- v oblasti medzinárodnej spolupráce a akceptácie:

V rámci plnenia si povinností riadneho člena IAF, ILAC, EA a OECD sa zástupcovia SNAS aktívne zúčastňovali na práci pracovných výborov. Celkovo bolo v tejto súvislosti uskutočnených 23 zahraničných pracovných ciest.

- v oblasti cezhraničnej akreditácie:

SNAS má uzatvorené rámcové zmluvy o spolupráci alebo zmluvy o subdodávkach celkovo s dvanástimi národnými akreditačnými orgánmi.

V roku 2018 mal SNAS uzatvorených 10 dohôd o spolupráci so zahraničnými akreditačnými orgánmi. Pri poskytovaní cezhraničnej akreditácie postupuje SNAS výlučne v súlade s medzinárodnými dokumentmi pre tento druh spolupráce.

5) KVALITA

ÚNMS SR je koordinátorom štátnej politiky kvality v SR. Za štátnu politiku kvality bol uznesením vlády SR č. 594 zo 14. decembra 2016 schválený Národný program kvality SR - Stratégia zlepšovania kvality produktov a služieb zlepšovaním organizácií 2017 – 2021 (ďalej len „Národný program kvality SR“). V zmysle tohto uznesenia je ÚNMS SR poverený koordinovať činnosti rezortov v tejto oblasti a vykonávať rôzne ďalšie aktivity, ktorými prispeje k napĺňaniu Národného programu kvality SR.

Na plnenie určených cieľov sa využívajú prostriedky, ktorými sú: schválená koncepcia štátnej politiky kvality, organizovanie konferencie, školení, informačných seminárov, vyhlasovanie súťaží v oblasti kvality a propagácia kvality ako takej. Svojimi aktivitami ÚNMS SR vytvára a podporuje prostredie vhodné pre rozvoj kvality práce, kvality produktov a služieb, propagáciu a podporu spoločenskej zodpovednosti pre trvalo udržateľnú kvalitu života a konkurencieschopnosť vo všetkých oblastiach SR.

Národný program kvality SR má zadané poslanie, víziu, strategické ciele a prioritné oblasti, ktoré každodennými činnosťami naplňajú orgány verejnej správy, a tým prispievajú k rozvoju manažérstva kvality v SR. Cieľom Národného programu kvality SR je zapojiť čo najširší okruh organizácií z verejnej správy, ako aj súkromný sektor do zvyšovania kvality života občanov Slovenskej republiky prostredníctvom progresívnych metód manažérstva kvality pre dosiahnutie zvýšenia efektívnosti a výkonnosti všetkých činností organizácie. Na uplatňovaní štátnej politiky kvality sa podieľa Rada Národného programu kvality SR (ďalej len „RNPK SR“), ktorá koordinuje činnosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy a vybraných inštitúcií pri presadzovaní aktivít v súlade s Národným programom kvality SR. Zasadnutie RNPK SR sa konalo 5. decembra 2018 a jednotlivým

členom bola predstavená šablóna ročného akčného plánu plnenia strategických cieľov na rok 2019, ktorá slúži ako podporný nástroj pre jednotlivé rezorty a ostatné zainteresované strany pri realizácii jednotlivých aktivít Národného programu kvality SR.

Jedným z najdôležitejších koncepcných zámerov ÚNMS SR je podpora zvyšovania kvality prostredníctvom nástrojov komplexného manažérstva kvality. Hlavným cieľom ako prispieť k plneniu poslania Národného programu kvality SR a poslania ÚNMS SR je podpora zavádzania niektorého z nástrojov kvality v organizáciách verejnej správy. Plány ÚNMS SR boli pretavené do Zámeru národného projektu s názvom „Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy“, ktorý bol schválený v marci 2018 a je zameraný na implementáciu uvedených nástrojov zlepšovania kvality v organizáciách verejnej správy. Cieľom národného projektu (ďalej len „NP“) je zvýšenie efektivity a kvality riadenia činností organizácií verejnej správy. V mesiacoch máj a júl 2018 prebehlo pripomienkové konanie Zámeru NP a komunikácia s Riadiacim orgánom Operačného programu Efektívna verejná správa (ďalej len „RO OP EVS“), ktorých výsledkom bola finálna verzia opisu NP a jeho rozpočtu. RO OP EVS na základe finálnych podkladov vydal dňa 21. augusta 2018 vyzvanie pre NP s termínom podania Žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „ŽoNFP“). V novembri 2018 bolo podpísaných 19 partnerských zmlúv a na základe výzvy RO OP EVS bola predložená ŽoNFP spolu so všetkými povinnými prílohami a rozpočtom. Od tohto dátumu pokračuje administratívne a odborné hodnotenie predloženej žiadosti, ktorej výsledkom bude rozhodnutie o schválení/neschválení ŽoNFP.

S cieľom zastrešenia všetkých odborných aktivít v rámci NP bola 30. júna 2018 vykonaná organizačná zmena. Na základe nárastu činností bolo potrebné Odbor kvality a projektového riadenia (ďalej len „OKPR“) personálne posilniť o 11 štátnozamestnaneckých miest. Pre partnerov NP boli vytvorené usmernenia, metodické a pomocné materiály k procesu verejného obstarávania a k pracovno-právnym vzťahom. Priebežne sa uskutočňovali stretnutia s partnermi, hlavne s tými, ktorí začínajú s implementáciou niektorého z nástrojov v začiatkovej fáze NP. Priebežne sa pripravovali ďalšie podklady pre implementačnú časť NP a pre CAF centrum. V rámci zavádzania modelu CAF, ktoré prebehne v 13 organizáciách, sa uskutočnilo pracovné stretnutie so školiteľmi/konzultantmi a posudzovateľmi modelu CAF. Dňa 30. novembra 2018 sa uskutočnilo úvodné stretnutie k implementácii modelu CAF pre 3 partnerské organizácie.

V ÚNMS SR sa v novembri 2018 začalo s implementáciou systému manažérstva kvality podľa normy ISO 9001:2015. V rámci NP bola obstaraná konzultačná spoločnosť pre implementáciu systému manažérstva kvality, materiálno-technické vybavenie školiacej miestnosti CAF centra a nevyhnutné produkty a služby potrebné pre realizáciu NP. Súčasťou NP je zriadenie informačného, vzdelávacieho a poradenského strediska nazvaného CAF centrum, ktorý bude poskytovať tieto služby organizáciám verejnej správy a v ktorom budú pôsobiť odborní zamestnanci a experti z oblasti kvality. Cieľom CAF centra je zvýšiť povedomie a rozvoj uplatňovania manažérstva kvality naprieč celou verejnou správou.

V dňoch 10. – 11. decembra 2018 OKPR zorganizoval v hoteli Bratislava 15. medzinárodnú konferenciu o kvalite a spoločenskej zodpovednosti, na ktorej sa zúčastnilo 18 prednášajúcich a viac ako 100 účastníkov z rôznych oblastí verejnej správy. Cieľom dvojdnového odborného programu bolo nielen podeliť sa o svoje úspechy a výnimočnosť s ostatnými účastníkmi, ale najmä vymeniť si poznatky a skúsenosti z oblasti kvality, implementácie modelov kvality, zodpovedného podnikania a trvalo udržateľného rozvoja.

Aktivita na podporu rozvoja kvality zadefinované v Národnom programe kvality SR plní ÚNMS SR aj prostredníctvom vyhlasovania súťaží Národná cena Slovenskej republiky za kvalitu (ďalej len „NCSRK“), Národná cena Slovenskej republiky za spoločenskú

zodpovednosť (ďalej len „NCSRSZ“), Top manažéri kvality a Cena za najlepší príspevok v oblasti kvality. V roku 2018 bol vyhlásený 19. ročník súťaže NCSRK, ktorého cieľom je dôsledne a objektívne overiť efektívnosť všetkých činností organizácie na základe jasne určených kritérií, ktoré sú koncipované tak, aby sa v rovnakej miere venovali ekonomickej i sociálnej oblasti a aby boli vytvárané podmienky na dlhodobú prosperitu a výkonnosť organizácie. Spoločenská zodpovednosť je neodmysliteľnou súčasťou firemnej kultúry organizácie a zahŕňa spoločensky zodpovedné aktivity organizácie, angažovanosť voči komunite a realizáciu verejnoprospešných projektov. ÚNMS SR vyhlásil tiež 5. ročník súťaže NCSRSZ, ktorej poslaním je zapojenie čo najširšieho okruhu organizácií z podnikateľskej a verejnej sféry do presadzovania a zviditeľňovania princípov spoločenskej zodpovednosti a verejné ocenenie tých organizácií, ktoré sa hlásia k plneniu princípov spoločenskej zodpovednosti. Súťaž je určená pre organizácie podnikateľského sektora i verejnej správy, ktoré zohľadňujú potreby interného a externého prostredia, aby prispievali k udržateľnému rozvoju, boli transparentné a napomáhali celkovému zlepšovaniu stavu spoločnosti v rámci i nad rámec komerčného pôsobenia, a to vo všetkých troch pilieroch spoločenskej zodpovednosti – ekonomike, environmente a sociálnej oblasti. Slávnostné odovzdanie ocenení sa konalo dňa 20. novembra 2018 v Historickej budove Národnej rady SR a bolo venované úspešným organizáciám, ako aj jednotlivcom v oblasti kvality a spoločenskej zodpovednosti.

V mesiaci máj 2018 bol vyhlásený 11. ročník súťaže Cena za najlepší publicistický príspevok v oblasti kvality. V súťaži sa hodnotili práce, resp. príspevky novinárov, publicistov, redakcií, vedeckých pracovníkov a absolventov vysokých škôl, ktoré sa venovali oblasti kvality. V júni 2018 bol vyhlásený aj 16. ročník súťaže Top manažéri kvality, v rámci ktorej boli ocenené osobnosti podnikateľskej i verejnej sféry za ich výnimočný prístup a prínos v oblasti manažérstva kvality.

Zvyšovanie povedomia o kvalite a spoločenskej zodpovednosti bolo zabezpečované prostredníctvom webových sídiel www.unms.sk a www.npkssr.sk, na ktorých boli zverejňované aktuálne informácie o pripravovaných a prebiehajúcich aktivitách. Novinkou je zriadenie komunikačnej linky na sociálnej sieti Facebook, kde bola vytvorená skupina „Kvalita vo verejnej správe“. V skupine sa v pravidelných intervaloch zaraďujú príspevky o aktivitách v oblasti kvality, o postupe prípravných prác v novovytvorenom CAF centre. Interaktívna, modernejšia komunikácia vo vytvorenej skupine dáva možnosť rýchlej komunikácie s členmi skupiny a včasné informovanie záujemcov o činnosti ÚNMS SR v oblasti kvality. Okrem spomínaných webových sídiel sa na propagáciu aktivít ÚNMS SR využíval aj česko-slovenský odborný časopis Kvalita a spoločenská zodpovednosť.

6) ĎALŠIE ČINNOSTI

Pre oblasť výmeny informácií a vnútrokomunitárne pripomienkové konanie nadobudol účinnosť dňa 1. apríla 2018 zákon č. 55/2018 Z. z. o poskytovaní informácií o technickom predpise a o prekážkach voľného pohybu tovaru (ďalej len „zákon č. 55/2018 Z. z.“), ktorým bolo zrušené nariadenie vlády SR č. 60/2017 Z. z. o postupe, rozsahu a náležitostiach poskytovania informácií o návrhu technického predpisu.

Na ÚNMS SR je zriadené komplexné informačné stredisko, ktoré združuje viacero nástrojov na zabezpečenie výmeny informácií, voľného pohybu tovaru a prevencie vzniku prekážok obchodu, ktorého činnosti sú ustanovené v zákone č. 55/2018 Z. z.

Komplexné informačné stredisko ÚNMS SR:

- *Centrálna jednotka pre smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa ustanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti*

(ďalej len „Centrálna jednotka pre smernicu (EÚ) 2015/1535“). V rámci tohto postupu sú návrhy technických predpisov v neharmonizovanej oblasti predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania (ďalej len „VPK“) zo strany Európskej komisie, členských štátov, členských štátov Európskeho združenia voľného obchodu a Turecka. Podrobný prehľad činnosti Centrálnej jednotky pre smernicu (EÚ) 2015/1535 je uvedený v tabuľke č. 6, ktorá obsahuje aj prehľad slovenských technických predpisov predložených na VPK podľa jednotlivých rezortov.

Tabuľka č. 6: Prehľad činnosti Centrálnej jednotky pre smernicu (EÚ) 2015/1535

Počet oznámených technických predpisov podľa smernice (EÚ) 2015/1535 (členské štáty, EFTA + Švajčiarsko, Turecko)	713
- z toho počet slovenských technických predpisov	15
podľa rezortov:	
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR	3
- Ministerstvo financií SR	3
- Ministerstvo hospodárstva SR	2
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	1
- Ministerstvo vnútra SR	1
- Úrad jadrového dozoru SR	1
- ÚNMS SR	4
K technickým predpisom SR oznámeným v roku 2018 bolo predložených:	
- pripomienok	6
- podrobných stanovísk	1
- iných komunikácií	3
SR predložila k predpisom ostatných členských štátov:	
- pripomienok	1
- podrobných stanovísk	1
Počet všetkých oznámení podľa smernice (EÚ) 2015/1535	4 798
- z toho počet zaslaných súhrnných spracovaných oznámení centrálnou jednotkou SR	175

- *Kontaktné miesto pre výrobky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie*

č. 3052/95/ES (ďalej len „nariadenie (ES) č. 764/2008“). Nariadenie (ES) č. 764/2008 upravuje postup členského štátu, ktorý by chcel odmietnuť uviesť na svojom trhu výrobok už uvedený na trh v inom členskom štáte a ukladá povinnosť zriadiť Kontaktné miesto pre výrobky. V roku 2018 bolo zaevidovaných a zodpovedaných 56 žiadostí o poskytnutie informácie podľa nariadenia (ES) č. 764/2008 od domácich aj zahraničných subjektov a množstvo telefonických otázok.

- *Kontaktné miesto pre nariadenie Rady (ES) č. 2679/98* zo 7. decembra 1998 o fungovaní vnútorného trhu vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru medzi členskými štátmi (ďalej len „nariadenie (ES) č. 2679/98“), podľa ktorého musia členské štáty oznamovať všetky obmedzenia dopravy na svojom území, ktoré by mohli ohroziť voľný pohyb tovaru. Informačné stredisko plní úlohu centrálnej jednotky pre výmenu relevantných informácií a v roku 2018 distribuovalo 356 notifikácií.
- *Informačné stredisko na medzinárodnej úrovni podľa Dohody Svetovej obchodnej organizácie* o technických prekážkach obchodu (ďalej len „Dohoda TBT WTO“) a Dohody Svetovej obchodnej organizácie o aplikácii sanitárnych a fytosanitárnych opatrení (ďalej len „Dohoda SPS WTO“). Cieľom uvedených dohôd je zabezpečiť, aby technické predpisy, technické normy, postupy posudzovania zhody, sanitárne a fytosanitárne opatrenia boli pripravované, prijímané alebo uplatňované tak, aby nevytvárali nadbytočné prekážky v medzinárodnom obchode. Všetky takéto opatrenia prijímané členským štátom WTO podliehajú povinnosti oznámenia a sú distribuované všetkým jeho členom. Výmenu informácií zabezpečuje Informačné stredisko WTO.

Tabuľka č. 7: Počet spracovaných oznámení

Počet spracovaných oznámení podľa nariadenia (ES) č. 2679/98 a Dohody TBT/SPS WTO v roku 2018	Počet oznámení
Počet oznámení podľa nariadenia (ES) č. 2679/98	356
Počet notifikácií podľa Dohody TBT WTO	2 085
Počet notifikácií podľa Dohody SPS WTO	1 202

7) KONCEPČNÉ ZÁMERY ÚNMS SR - ROK 2019

Hlavným koncepčným zámerom ÚNMS SR v oblasti technickej normalizácie bude plnenie všetkých povinností NNO vyplývajúcich z členstva v európskych normalizačných organizáciách a medzinárodných normalizačných orgánoch a zabezpečovanie činnosti v súlade s nariadením o európskej normalizácii ako aj v súlade so zákonom o technickej normalizácii.

V roku 2019 ÚNMS SR plánuje ukončiť prípravu a schvaľovanie všeobecného záväzného právneho predpisu, vyhlášky ÚNMS SR o výške úhrady za poskytovanie technickej normy, ktorej účinnosť sa predpokladá najneskôr od 1. apríla 2019. Prijatím vyhlášky ÚNMS SR o výške úhrady za poskytovanie technickej normy dôjde súčasne k splneniu úlohy ÚNMS SR vyplývajúcej z uznesenia vlády SR č. 228/2018 k návrhu opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia II., bod B.23. „Znížiť poplatky za sprístupnenie obsahu technických noriem prevzatých do sústavy STN, formou prezenčného štúdia v NIS a v spolupracujúcich knižniciach“.

Vzhľadom na významnú úlohu technických noriem pri udržiavaní konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva a na podporu podnikateľských subjektov a MSP zostáva prioritným zámerom NNO aj v nasledujúcom období usilovať sa o vytvorenie čo najlepších

podmienok na zvýšenie počtu európskych, resp. medzinárodných noriem prijatých do sústavy STN prekladom do štátneho jazyka. V roku 2019 bude ambíciou NNO splniť úlohu vyplývajúcu z uznesenia vlády SR č. 228/2018 k návrhu opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia II., bod B.24., a to do 30. júna 2019 dosiahnuť 15 % preložených technických noriem do slovenského jazyka z celkového počtu prijatých technických noriem do sústavy STN.

Prioritou roku 2019 bude aj naďalej implementácia európskych noriem na podporu smerníc EÚ, európskych noriem vytvorených na základe žiadostí o normalizačné práce, ako aj implementácia medzinárodných noriem a vypracovanie pôvodných národných noriem podľa požiadaviek rezortov a najmä technickej verejnosti. Zapojenie odbornej verejnosti do procesu technickej normalizácie zostáva jednou z kľúčových iniciatív Európskej komisie. Je potrebné presvedčiť technickú verejnosť, že pripomienkovať technickú normu nie je len právom člena TK, ale do procesu verejnej diskusie môže vstúpiť aj široká odborná verejnosť.

V oblasti metrologie ÚNMS SR bude v roku 2019 pokračovať v legislatívnom procese návrhu vyhlášky ÚNMS SR Z. z. o meradiách a metrologickej kontrole. Na základe uznesenia vlády SR č. 461 z 10. októbra 2018 úloha B.3. ÚNMS SR pripraví a predloží návrh Stratégie rozvoja metrologie SR na rokovanie vlády, a to do 30. apríla 2019. ÚNMS SR spoločne so SLM zabezpečí plánované 54. zasadnutie Medzinárodného výboru pre legálnu metrologiu CIML (najvyšší orgán vládnej Medzinárodnej organizácie pre legálnu metrologiu – OIML) organizované v SR v októbri.

Dôraz sa bude naďalej klásť aj na riešenie vedecko-výskumných úloh, znižovanie režijných nákladov, ako i efektívny výkon metrologickej kontroly v oblasti meraní súvisiacich s platbami, kde môžu vzniknúť konfliktné záujmy na výsledku merania alebo kde nesprávne výsledky merania môžu poškodiť záujmy fyzických osôb, právnických osôb alebo spoločností (vrátane meraní na účely výpočtu cla, taríf, daní, zvýhodnení, pokút, odškodnenia a poistenia).

Rok 2019 v oblasti skúšobníctva a posudzovania zhody je ovplyvnený pokračovaním legislatívneho procesu zákona o sprístupňovaní strelných zbraní a streliva na civilné použitie na trhu a vyhlášky ÚNMS SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o základných požiadavkách, postupoch posudzovania zhody a spôsobe označovania strelnej zbrane a streliva na civilné použitie.

ÚNMS SR bude naďalej aktualizovať metodické postupy týkajúce sa autorizácie, kontroly a činnosti autorizovaných a notifikovaných osôb.

V oblasti dohľadu nad trhom ÚNMS SR plánuje uskutočňovať pravidelné stretnutia zástupcov orgánov dohľadu podľa § 26 zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody, ako aj zástupcov orgánov dohľadu a príslušných rezortov so zástupcami pracovných skupín slovenských notifikovaných osôb s cieľom koordinácie a efektívneho výkonu činnosti orgánov dohľadu.

Ročný výhľad v oblasti akreditácie predpokladá v oblasti akreditačných činností trvalé poskytovanie kvalitných akreditačných služieb vo všetkých oblastiach, ktoré sú vyžadované v národnom hospodárstve alebo ktoré vyplývajú z legislatívy EÚ, zabezpečovanie posudzovania v nových oblastiach akreditácie, prieskum potrieb rezortov v oblasti akreditačných služieb, efektívnu spoluprácu s regulačnými autoritami SR v záujme aplikácie akreditácie v regulovanej sfére a pri overovaní a monitorovaní súladu skúšobných pracovísk so zásadami správnej laboratórnej praxe.

V priebehu roka 2019 ÚNMS SR plánuje pripraviť novelu zákona o akreditácii z dôvodu zosúladenia zákona s potrebami aplikačnej praxe. Rok 2019 bude znamenať pre akreditačný

systém SNAS cieľavedomú implementáciu požiadaviek novej normy ISO/IEC 17011:2017 zameranú na efektívnu prácu s ľudskými zdrojmi. Začiatkom roka prebehne evaluácia zo strany FALB v oblasti schémy environmentálneho manažérstva EMAS.

Pre oblasť kvality bude rok 2019 v ÚNMS SR kľúčový, a to najmä z hľadiska správneho nastavenia a spustenia jednotlivých aktivít národného projektu „Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy“. Hneď od začiatku roka 2019 sa v rámci implementačnej časti projektu začína proces implementácie modelu CAF v dvoch organizáciách ústrednej štátnej správy, v ďalších troch organizáciách vrátane ÚNMS SR začína implementácia systému manažérstva kvality podľa normy STN EN ISO 9001: 2015 a jedna z nich začína i implementáciou normy STN ISO 37001: 2017. V priebehu roka sa k nim postupne pridajú ďalšie organizácie štátnej a verejnej správy. Zároveň sa už od januára začnú v novovytvorenom CAF centre poskytovať pre organizácie verejnej správy rôzne vzdelávacie aktivity, workshopy, konzultácie, začne sa pracovať na vytvorení nového webportálu kvality a tiež sa spustí i tvorba prvých dvoch odborných metodík, a to Nástroj samohodnotenia kultúry kvality a Metodika získavania spätnej väzby.

V ďalších oblastiach týkajúcich sa prevažne činnosti komplexného informačného strediska je v roku 2019 potrebné aktualizovať metodické postupy ÚNMS SR, ako aj pripraviť nové metodické postupy ÚNMS SR pre všetky príslušné oblasti.